

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ZSO W PŁOŃSKU

SPIS TREŚCI

- I. Podstawy prawne programu.
- II. Wstęp.
- III. Diagnoza problemów.
- IV. Misja, cele i zadania programu profilaktyki.
- V. Zakres działań skierowanych do młodzieży.
  1. Model informacyjny.
  2. Model edukacyjny.
  3. Działania zorientowane na właściwy wybór.
  4. Kształtowanie dojrzałej postawy wobec życia.
  5. Przygotowanie do pełnienia nowych ról społecznych.
  6. Działania alternatywne.
- VI. Plan realizacji działań profilaktycznych.
  1. Zapobieganie paleniu papierosów przez uczniów.
  2. Zapobieganie picciu alkoholu.
  3. Zapobieganie uzależnieniu młodzieży od substancji psychoaktywnych, w tym m.in. narkotyków, dopalaczy.
  4. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i agresji.
  5. Zapobieganie wagarom.
  6. Ochrona młodzieży przed stresem i jego skutkami.
  7. Informowanie o skutkach wczesnej inicjacji seksualnej.
  8. Zapobieganie kontaktom młodzieży z sektami.
  9. Zapobieganie zaburzeniom odżywiania.
- VII. Oczekiwane efekty profilaktyki uniwersalnej.
- VIII. Działania skierowane do rodziców.
- IX. Działania skierowane do nauczycieli.
- X. Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu profilaktyki.
  1. Obowiązki dyrektora szkoły.
  2. Obowiązki pedagoga szkolnego.
  3. Obowiązki nauczycieli i wychowawców.
  4. Obowiązki rodziców.
- XI. Zadania szkoły w zakresie profilaktyki selektywnej.
- XII. Zadania szkoły w zakresie wzmacniania czynników chroniących.
- XIII. Formy współpracy z rodzicami w rozwiązywaniu problemów młodzieży.
- XIV. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych.
- XV. Wykaz placówek udzielających pomocy osobom stosującym środki psychoaktywne, w tym dopalacze.
- XVI. Ewaluacja programu.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483).
2. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 nr 179 poz. 1485).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 poz. 977).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U.2013 poz. 199).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach system oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249).
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 roku w sprawie realizacji Rządowego programu wspomaganie w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach „Bezpieczna+” (Dz.U. poz.972)
14. Statut Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Płońsku.
15. Program Wychowawczy Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Płońsku.
16. Koncepcja rozwoju ZSO w Płońsku w latach 2015-2020.

II. WSTĘP

Szkolny program profilaktyki jest programem profilaktyki środowiskowej, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne.

Podstawowym założeniem tego programu jest eliminowanie rozpoznanych czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących.

W działaniach swych koncentrujemy się na:

- **profilaktyce uniwersalnej** wspierającej wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniem działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji.
- **profilaktyce selektywnej** wspierającej uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.
- **profilaktyce wskazującej** wspierającej uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Tę formę profilaktyki będą realizować specjaliści współpracujący ze szkołą.

Działania profilaktyki uniwersalnej i selektywnej będą prowadzone na trzech poziomach:

- **informacyjnym** – są to działania pomocne w profilaktyce, same nie prowadzą bowiem do redukcji zachowań,
- **edukacji psychologicznej i społecznej** – to działania, które dostarczają wiedzy i umiejętności przydatnych, korzystnych lub wręcz niezbędnych do tego, by uczniowie byli w stanie sami lepiej radzić sobie z zagrożeniami, np. uzależnieniem, stresem itp. Są bardzo wiarygodne, efektywne i najskuteczniejsze ze wszystkich działań zapobiegających uzależnieniom,
- **działalności alternatywnej** – działania te mają zaspokoić potrzeby młodych ludzi, np. do bycia zadowolonym, odprężonym, potrzeby zabawy i kontaktu z innymi.

Program profilaktyki tworzy spójna całość z:

- szkolnym programem wychowawczym, w tym z planami wychowawczymi każdej z klas przyjętymi przez wychowawców na dany rok szkolny,
- szkolnymi programami nauczania,
- podstawą programową.

Realizacja programu, po uchwaleniu przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną, spoczywa na wszystkich nauczycielach i pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy ze specjalistami z i innych instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW.

DIAGNOZA PROBLEMÓW – POTRZEBY UCZNIÓW.

PROBLEMY MŁODZIEŻY	POTRZEBY WYNIKAJĄCE Z PROBLEMÓW
1. Problemy okresu dojrzewania: <ul style="list-style-type: none"> – biologiczne, np. zmiany w wyglądzie, – społeczne, np. trudności w nawiązywaniu kontaktów, – psychiczne, np. „huśtawka” uczuć, – prawne, np. brak odpowiedzialności za swoje postępowanie.	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba samoakceptacji, – potrzeba pozytywnego obrazu własnej osoby, – potrzeba rzetelnej informacji na temat dojrzewania, – potrzeba informacji na temat odpowiedzialności karnej dotyczącej nieletnich i młodocianych.
2. Problemy zdrowotne: <ul style="list-style-type: none"> – niewłaściwe odżywianie i związane z tym choroby, np.: bulimia, anoreksja, alergie, otyłość i inne, – zachowania ryzykowne, choroby przenoszone drogą płciową, w tym skutki wczesnej inicjacji seksualnej, – zagrożenie chorobami psychicznymi, w tym nerwicami, depresją, – palenie papierosów, – stosowanie środków psychoaktywnych, w tym: alkoholu, narkotyków, dopalaczy, leków, – uzależnienia od telefonów, komputerów i innych urządzeń elektronicznych, zagrożenie cyberprzemocą.	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba dobrych wzorców w rodzinie, szkole i mediach, – potrzeba uświadamiania konieczności leczenia, – potrzeba asertywności i rzetelnej wiedzy na temat skutków przedwczesnej inicjacji seksualnej, – potrzeba miłości i akceptacji, – potrzeba rzetelnej wiedzy o zagrożeniach i eliminowanie mitów związanych z uzależnieniem, – potrzeba szczęścia i zadowolenia, – potrzeba zabawy i odpoczynku, – potrzeba zachowań asertywnych.
3. Problemy związane z kryzysem autorytetu dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> – nieporozumienia w domu, – kłopoty w szkole, – brak możliwości sprostania wymaganiom stawianym w domu i w szkole, – kwestionowanie wartości dorosłych i prawa ich stanowienia wobec osób pozostających pod ich opieką, – kwestionowanie autorytetów.	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba autonomii i samodzielności, – potrzeba sukcesu w nauce, – potrzeba czytelnych i klarownych wymagań i oczekiwań rodziców i nauczycieli, – potrzeba konstruktywnych wzorców w rodzinie, szkole i mediach.

<p>4. Problemy związane z wysokim poziomem neurotyzmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – skłonność do przeżywania stanów lękowych, zaburzeń nastroju, – niska odporność na stresy, – problemy adaptacyjne w nowym środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba satysfakcji, miłości oraz radości w życiu, – potrzeba radzenia sobie w trudnych sytuacjach, – potrzeba akceptacji.
<p>5. Problemy natury psychicznej i osobniczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak umiejętności nawiązywania kontaktów, – trudności w komunikowaniu się, – trudności w kontaktach z rówieśnikami, – różne formy agresji, w tym autoagresji. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba kontaktu z rówieśnikami, – potrzeba akceptacji w grupie rówieśniczej, – potrzeba poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości, – potrzeba umiejętności wyrażania swoich uczuć.
<p>6. Problemy tkwiące w środowisku:</p> <ul style="list-style-type: none"> – trudności adaptacyjno– integracyjne w nowym środowisku szkolnym, – problemy w nauce, – niedostatek ekonomiczny, – patologia rodziny, w tym przemoc, uzależnienia, nieporadność rodzicielska. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeba bezpieczeństwa i akceptacji, – potrzeba sukcesów w nauce, – potrzeba bezpieczeństwa, – potrzeba satysfakcji i zadowolenia z życia.

IV. MISJA, CELE I ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI.

Misja:

Promowanie zdrowego stylu życia, ochrona uczniów przed zagrożeniami.
Tworzenie szkoły przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom.

Cele główne programu:

1. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
2. Wspieranie rodziców w procesie wychowania.
3. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej
4. Ochrona młodzieży przed zdrowotnymi i społecznymi skutkami nikotynizmu.
5. Pokazanie uczniom perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych bez używania alkoholu.
6. Zapobieganie problemom związanym z uzależnieniem młodzieży od środków psychoaktywnych, w tym narkotyków, dopalaczy.
7. Rozwijanie tolerancji na odmiennosc innych.
8. Przeciwdziałanie kradzieżom na terenie szkoły i poza szkołą.
9. Ochrona uczniów przed skutkami wagarów.
10. Ukazanie uczniom zagrożeń płynących ze strony sekt.
11. Informowanie o skutkach przedwczesnej inicjacji seksualnej.
12. Zwiększenie umiejętności młodzieży w radzeniu sobie ze stresem.

Cele szczegółowe programu:

1. Przekazywanie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy.

2. Promowanie zdrowego stylu życia.
3. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności empatycznych, współpracy, komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów.
4. Kształcenie umiejętności intrapersonalnych, a w szczególności samoświadomości, samooceny i samodyscypliny.
5. Kształtowanie świadomych wzorców konsumpcyjnych.
6. Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów, obejmujących m. in. zdolność do wybierania pozytywnych a nie negatywnych stylów życia;
7. Rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę, do której jednostka przynależy (rodzina, klasa, lokalna społeczność, ogół społeczeństwa).
8. Rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności obejmującej m. in. styl życia, postawy wobec odurzania się środkami uzależniającymi, wobec przemocy, przestępczości, itd.
9. Wpływanie na rozwój środowiska rodzinnego i szkolnego, które podnosiłoby jakość życia wszystkich jego członków.
10. Umożliwianie wczesnego rozpoznawania i diagnozowania zagrożeń oraz rozwijania strategii przeciwdziałania, bazujących na znajomości przyczyn szkodliwych uwarunkowań.
11. Budowanie konsekwentnej polityki szkolnej wobec uczniów palących papierosy.
12. Uświadomienie młodzieży szkodliwości palenia tytoniu oraz narażania osób niepalących na tzw. palenie bierne, równie niebezpieczne jak palenie czynne.
13. Uczucie młodzieży podejmowania racjonalnych decyzji związanych z alkoholem, uczenie umiejętności radzenia sobie z naciskami płynącymi ze strony grupy rówieśniczej i reklamy.
14. Dostarczenie rodzicom wskazówek pomocnych w zapobieganiu picciu alkoholu przez ich dzieci, zainicjowanie działalności profilaktycznych, które każdy rodzic może podjąć we własnym domu.
15. Dostarczenie uczniom, rodzicom i nauczycielom wiedzy na temat uszkodzeń zdrowia psychicznego i fizycznego spowodowanych stosowaniem środków psychoaktywnych, w tym narkotyków i dopalaczy.
16. Kształtowanie u uczniów postawy mądrej akceptacji i wyrozumiałości dla odmiennych zachowań innych ludzi.
17. Dostarczanie nauczycielom i wychowawcom metod, narzędzi i procedur oraz wykształcenie umiejętności pozwalających na samodzielne przeciwdziałanie agresji wśród młodzieży.
18. Kształtowanie postaw szacunku do mienia własnego, cudzego i społecznego.
19. Dostarczenie uczniom informacji o konsekwencjach moralnych i odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia.
20. Zapobieganie obniżonej frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.
21. Zapobieganie niepowodzeniom uczniów w nauce i organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
22. Stworzenie uczniom poczucia bezpieczeństwa w szkole, zapobiegającego powstawaniu u uczniów postaw lękowych, które są główną przyczyną wagarów.
23. Ostrzeżenie uczniów przed najbardziej kontrowersyjnymi wspólnotami i nowymi ruchami religijnymi (sektami).
24. Ukazanie uczniom technik psychomanipulacji prowadzących do szybkiej zmiany stanu świadomości, stosowanych przez liderów sekt.

25. Kształtowanie prawidłowego stosunku młodzieży do wartości i norm związanych z miłością.
26. Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji seksualnej;
27. Ukierunkowanie uwagi młodzieży na pozytywne i negatywne skutki stresu oraz ich wpływ na zdrowie, samopoczucie i sprawność psychospołeczną.
28. Kształtowanie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukcji napięcia emocjonalnego.
29. Przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i szkolne, przemoc, izolacja społeczna, niktynizm, alkoholizm, narkomania, przestępczość, prowadzenie niezdrowego stylu życia, trudności finansowe, niewłaściwe warunki mieszkaniowe itp.
30. Umożliwienie młodzieży kontaktu z placówkami powołanymi do pomocy ludziom w pokonywaniu trudności.

ZADANIA PROGRAMU UKIERUNKOWANE SĄ NA:

1. Promowanie rozwoju jednostek w kierunku realizowania ich potencjalnych możliwości – tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi.
2. Promowanie zdrowego stylu życia.
3. Przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i szkolne, przemoc, izolacja społeczna, niktynizm, alkoholizm, narkomania, przestępczość, prowadzenie niezdrowego stylu życia, trudności finansowe, niewłaściwe warunki mieszkaniowe itp.
4. Włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie swojego życia domowego i szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających).
5. Umożliwienie młodzieży kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności, czemu winno towarzyszyć przekonanie młodzieży, że nie jest ona odpowiedzialna za problemy, jakie przeżywają inni ludzie, ale jest zobowiązana do pomagania im.

W zakresie wiedzy dąży się do tego, aby wyposażyć młodego człowieka w:

1. Informacje dotyczące sposobów skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z problemów osobistych, jak i interakcji rówieśniczych.
2. Wiedzę o specyfice i chemicznej naturze poszczególnych środków odurzających i ich interakcjach.
3. Wiedzę o istocie wpływów środków odurzających na fizjologię układów: krążenia, oddechowego, nerwowego i rozrodczego.
4. Wiedzę o wpływie środków odurzających na sprawność koordynacji psychoruchowej, co jest szczególnie ważne przy prowadzeniu pojazdów mechanicznych oraz uprawianiu sportu.
5. Informacje o społecznych kosztach uzależnień.
6. Informacje prawne dotyczące odpowiedzialności karnej za przywłaszczenie cudzego mienia.
7. Wiedzę o istocie działania sekt.
8. Wiedzę o istocie działania i wpływu środków społecznego przekazu na zachowanie człowieka (zwłaszcza dzieci i młodzieży).

W zakresie wartości młodzież winna zrozumieć, że stopniowo zwiększający się stopień swobody wiąże się ze wzrostem poziomu odpowiedzialności. Młodzież powinna:

1. Umieć praktycznie zastosować zdobytą wiedzę i przewidywać skutki własnego działania.
2. Umieć budować koncepcję swojego życia i realizować wcześniej określone cele w oparciu o uczciwość i rzetelną pracę.
3. Umieć radzić sobie ze stresem, mieć zdrowy dystans do przeciwności losu oraz umieć odróżniać drobne niepowodzenia od prawdziwych problemów.
4. Rozwijać poczucie własnej wartości i akceptować pozytywne aspekty własnego dojrzewania i rozwoju.

V. ZAKRES DZIAŁAŃ SKIEROWANYCH DO MŁODZIEŻY:

1. MODEL INFORMACYJNY.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami.	Realizacja godzin wychowawczych, podczas których nastąpi: <ul style="list-style-type: none"> – Zapoznanie uczniów ze Statutem szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki, Procedurami postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Płońsku, Zasady próbnej ewakuacji w szkole. – Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami.
2. Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	Uczestnictwo w: <ul style="list-style-type: none"> – Godzinach wychowawczych i innych spotkaniach, których tematyka dotyczy środków psychoaktywnych, w tym alkoholu, narkotyków i dopalaczy. – Godzinach wychowawczych i innych spotkaniach, których tematyka dotyczy psychicznych, ekonomicznych i społecznych skutków uzależnień. – Zorganizowanych przez szkołę spotkań z osobami zajmującymi się zawodowo profilaktyką, w tym pracownikami PPP, Policji, Sądu Rodzinnego, PSSE, itp. – Spotkaniach i programach profilaktycznych dotyczące skutków uzależnień organizowanych przez podmioty zewnętrzne.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, lekcje biologii, lekcje wychowania do życia w rodzinie, których tematyka dotyczy okresu dojrzewania. – Spotkania z lekarzami i pielęgniarką szkolną. – Spotkania z rodzicami – ekspertami w tej dziedzinie. – Dyskusje po obejrzeniu filmów na godzinach wychowawczych. – Spotkania z pracownikami PSSE na temat HIV-AIDS. – Program „Zdrowe piersi są OK”. – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zasad właściwego odżywiania i zaburzeń z tym związanych (anoreksja, bulimia). – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy higieny pracy umysłowej.

	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze na temat uczenia się. – Spotkania z pracownikami PPP lub innych instytucji.
4. Diagnozowanie potrzeb bytowych.	<ul style="list-style-type: none"> – Działalność Szkolnej Komisji ds. Pomocy Materialnej. – Indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami mające na celu rozpoznawanie sytuacji materialnej uczniów i udzielenie pomocy w tym zakresie.
5. Diagnoza zachowań – rozpoznawanie sytuacji ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> – Nauczyciele, wychowawcy oraz pedagog szkolny prowadzą współpracę w zakresie diagnozę środowiska rodzinnego uczniów, poprzez ich obserwację, przeprowadzone rozmowy, analizę ankiety, itp.

2. MODEL EDUKACYJNY.

Działania zorientowane na osobę i wspieranie jej rozwoju.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> – Zajęcia integracyjno– adaptacyjne dla uczniów klas I. – Tworzenie okazji do wzajemnego poznania się poprzez imprezy klasowe (wycieczki, Andrzejki, wigilie klasowe itp.). – Ustalenie z klasą kontraktu, który uwzględnia zasady obowiązujące obie strony: uczeń – nauczyciel. – Ankiety adaptacyjne dla uczniów klas I przeprowadzone przez wychowawców, których wyniki pozwolą na bliższe poznanie uczniów i ich zainteresowań. – Badania socjometryczne i inne mające na celu ocenę procesów grupowych wewnątrz zespołu klasowego prowadzone przez wychowawców klasy, pedagoga szkolnego, dyrekcję szkoły.
2. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym.	<ul style="list-style-type: none"> – Indywidualna pomoc i opieka nad uczniami posiadającymi opinię z PPP. – Godziny wychowawcze dotyczące asertywności i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. – Indywidualne rozmowy pedagoga z uczniami, mające na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego, powstałego na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów z rodzicami lub rówieśnikami. – Program radzenia sobie ze stresem dla klas trzecich gimnazjum i liceum, pt. „Stres pod kontrolą”.
3. Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.	<p>Zajęcia z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poszanowania odmienności, – komunikacji werbalnej i pozawerbalnej. <p>Realizacja szkolnych projektów edukacyjnych.</p>
4. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, lekcje biologii i chemii, których tematyka dotyczy uzależnień. – Program profilaktyki uniwersalnej „Archipelag skarbów” dla uczniów klas II gimnazjum. – Stosowanie wypracowanych zasad i reguł dotyczących zakazu spożywania alkoholu na terenie szkoły. na wycieczkach oraz imprezach organizowanych przez szkołę oraz konsekwencji wynikających z ich

	<p>nie przestrzegania.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej. – Profilaktyczne spotkania ze specjalistami. – Gazetki ścienne. – Ulotki. – Włączenie się w ogólnopolskie i lokalne akcje prozdrowotne. – Wywiadówki profilaktyczne dla rodziców.
--	--

3. DZIAŁANIA ZORIENTOWANE NA WŁAŚCIWY WYBÓR.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie asertywnych postaw.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka asertywności. – Realizacja na godzinach wychowawczych tematów dotyczących systemu wartości i kształtowania charakteru. – Poprzez analizę postaw życiowych bohaterów literackich kształtować bądź korygować postawy moralne i myślenie wartościujące uczniów.
2. Zapoznanie z zasadami skutecznej komunikacji.	<ul style="list-style-type: none"> – Zajęcia poświęcone uzależnieniom od urządzeń telekomunikacyjnych oraz cyberprzemocy. – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
3. Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka dotycząca samooceny i poczucia własnej wartości. – Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, naukowych, sportowych itp.) poprzez pochwały i nagrody. – Wdrażanie uczniów do systematycznej pracy nad sobą i samowychowania.
4. Profilaktyka chorób XXI wieku.	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programów profilaktycznych: „Zdrowe piersi są OK”, „Wybierz życie, pierwszy krok”, „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”. – Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na godzinach wychowawczych, lekcjach biologii, wychowania fizycznego. – Gazetki ścienne i ulotki. – Udział w ogólnopolskich akcjach prozdrowotnych.

4. KSZTAŁTOWANIE DOJRZALEJ POSTAWY WOBEC ŻYCIA.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych za podejmowane decyzje i zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy właściwych wyborów. – Działalność uczniów w organizacjach uczniowskich. – Godziny wychowawcze i lekcje religii, których tematyka dotyczy hierarchii wartości i ideałów. – Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych i literaturze,

	filmie, sztuce teatralnej itp.
2. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania z prawnikiem. – Spotkania z policją. – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy obowiązków ucznia i odpowiedzialności za ich lekceważenie.
3. Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień. – Filmy i spektakle teatralne, których tematyka dotyczy uzależnień i dyskusje na godzinach wychowawczych.
4. Doradztwo zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania grupowe z psychologiem z PPP. – Udział w indywidualnym doradztwie zawodowym na terenie szkoły lub w PPP. – Udostępnianie uczniom materiałów informacyjnych przysyłanych przez wyższe uczelnie. – Udział młodzieży z klas maturalnych w targach edukacyjnych. – Spotkania uczniów klas maturalnych z przedstawicielami wyższych uczelni.

5. PRZYGOTOWANIE DO PEŁNIENIA NOWYCH RÓL SPOŁECZNYCH.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Przygotowanie do zdawania egzaminu dojrzałości.	<ul style="list-style-type: none"> – Przekazanie uczniom klas maturalnych informacji dotyczących egzaminu dojrzałości. – Wypełnianie deklaracji maturalnych. – Spotkania z absolwentami, studentami. – Udział młodzieży w Dniach Otwartych organizowanych przez wyższe uczelnie, w targach edukacyjnych. – Spotkania grupowe z psychologiem z PPP. – Udział w indywidualnym doradztwie zawodowym na terenie szkoły lub w PPP. – Udostępnianie aktualnych informacji o szkolnictwie wyższym.
2. Zapoznanie z technikami relaksacyjnymi, redukującymi napięcie przed egzaminem dojrzałości.	<ul style="list-style-type: none"> – Program radzenia sobie ze stresem dla maturzystów pt. „Stres pod kontrolą”.
3. Kształtowanie postaw odpowiedzialności za innych i społecznej użyteczności.	<ul style="list-style-type: none"> – Pomoc koleżeńska w nauce. – Działalność społeczna na rzecz szkoły i środowiska lokalnego. – Propagowanie i praca młodzieży w wolontariacie.

6. DZIAŁANIA ALTERNATYWNE.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Praca w organizacjach działających w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> – Działalność Samorządu Uczniowskiego. – Działalność w PCK. – Działalność w Lidze Ochrony Przyrody.

2. Zajęcia sportowe.	– Udział młodzieży w zajęciach sportowych.
3. Zajęcia pozalekcyjne.	– Koła przedmiotowe. – Koła zainteresowań. – Zespół muzyczny. – Koło Kultury Żywego Słowa.
4. Organizacja imprez masowych.	– Wycieczki klasowe. – Wyjścia na spektakle filmowe. – Wyjazdy do teatru. – Dyskoteki szkolne.
5. Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów sportowych.	– Udział uczniów w konkursach przedmiotowych i tematycznych. – Udział w olimpiadach przedmiotowych. – Udział młodzieży w zawodach sportowych.

VI. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Zapobieganie paleniu papierosów przez uczniów.

Zadania	Formy realizacji (metody)	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności uczniów za zdrowie swoje i innych.	- Organizowanie spotkań i dyskusji na godzinach wychowawczych dotyczące niktynizmu, jego szkodliwości i zagrożeniach wynikających z palenia papierosów, wyświetlanie filmów edukacyjnych o szkodliwości palenia papierosów.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna
2. Uświadomienie uczniom wpływu na ich zachowania reklamy jawnej i ukrytej.	- Spotkania na godzinach wychowawczych, wskazanie na problem reklamy ukrytej i jawnej.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy klas
3. Kształtowanie odpowiedzialności za stan własnego zdrowia i innych osób (z uwzględnieniem najbliższej rodziny) - dbałość o harmonijny rozwój psychofizyczny.	- Podejmowanie działań eliminujących palenie papierosów (przestrzeganie norm i zasad obowiązujących w szkole), - Włączenie się w ogólnopolskie i lokalne akcje prozdrowotne, - Wywiadówka profilaktyczna.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy, dyrektor, Samorząd Uczniowski
4. Propagowanie stylu życia bez papierosa.	- Przekaz audiowizualny - Gazetki szkolne, - Ulotki.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy, pedagog szkolny

2. Zapobieganie picie alkoholu.

<p>1. Propagowanie zdrowego stylu życia, upowszechnianie wśród młodzieży modelu życia i spędzania wolnego czasu bez alkoholu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze na temat alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu. – Spotkania lub warsztaty z oddziałem instytucji zewnętrznych. – Filmy o uzależnieniach. – Warsztaty i treningi uczenia konstruktywnego odmawiania. – Budowanie właściwego wizerunku własnej osoby. – Uczenie umiejętności radzenia z naciskami płynącymi ze strony grupy rówieśniczej i reklamy. – Rozwijanie umiejętności bycia asertywnym i komunikowania się z innymi – konkursy. – Spotkania z pielęgniarką, z lekarzami, z pedagogiem. – Pogadanki i dyskusja na lekcjach biologii, chemii. – Realizacja prozdrowotnych programów wychowawczych. 	<p>Cały okres realizacji programu</p>	<p>Dyrektor, Wychowawcy klas, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna</p>
<p>2. Podnoszenie kompetencji wychowawczo-profilaktycznych nauczycieli.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli poprzez udział w szkoleniowych posiedzeniach rady pedagogicznej. 	<p>Cały okres realizacji programu</p>	<p>Dyrektor, pedagog szkolny</p>
<p>3. Edukacja rodziców w zakresie środków uzależniających, czynników warunkujących powstawanie nałogów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z rodzicami o tematyce profilaktycznej. - Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc. - Indywidualne poradnictwo ze strony pedagoga szkolnego. 	<p>Cały okres realizacji programu</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny</p>
<p>4. Pomoc młodzieży, która nadużywa alkoholu. Nawiązanie współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w profilaktyce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wskazanie osób i instytucji w których można uzyskać profesjonalną pomoc. 	<p>Cały okres realizacji programu</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny</p>
<p>5. Zachęcanie do przynależności do konstruktywnych grup rówieśniczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Propagowanie i praca młodzieży w szkolnym wolontariacie, w SU, PCK, – Grupy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej. 	<p>Cały okres realizacji programu</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele biologii, opiekunowie SU i PCK</p>

3. Zapobieganie uzależnieniu młodzieży od substancji psychoaktywnych, w tym m.in. narkotyków, dopalaczy.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Diagnozowanie skali zjawiska zagrożenia uzależnieniami wśród uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – Monitorowanie skali zjawiska poprzez ankietę, obserwację i wywiad z wychowawcami. – Ewaluacja programu profilaktycznego uwzględniającego wyniki diagnozy. 	Raz w roku, przez cały okres realizacji programu	Wicedyrektor, pedagog szkolny Zespół zadaniowy
2. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat konsekwencji stosowania środków psychoaktywnych, w tym narkotyków i dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> – Gromadzenie i rozpowszechnianie materiałów i nowoczesnych środków dydaktycznych na temat profilaktyki uzależnień. – Realizacja na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasy oraz lekcjach biologii zajęć dotyczących szkodliwości stosowania środków psychoaktywnych. – Zorganizowanie dla uczniów warsztatów z zakresu przeciwdziałaniu uzależnieniom. – Zorganizowanie spotkań ze specjalistami z dziedziny przeciwdziałania skutkom uzależnienia od środków psychoaktywnych. 	Cały okres realizacji programu, wg przyjętego harmonogramu	Dyrektor, Wychowawcy klas, pedagog szkolny
3. Wsparcie (konsultacje) ze strony specjalistów.	<ul style="list-style-type: none"> – Prowadzenia indywidualnego poradnictwa w zakresie terapii uzależnień dla rodziców i uczniów przez pedagoga szkolnego. – Korzystanie z doświadczeń specjalistów poprzez kierowanie uczniów do specjalistycznych placówek zajmujących się terapią uzależnień. 	Cały okres realizacji programu, według potrzeb	Pedagog
4. Upowszechnianie wśród uczniów zasad zachowań asertywnych.	- Propagowanie podczas godzin wychowawczych asertywności, przedstawianie pozytywnych skutków stosowania asertywności w życiu codziennym, w szczególności w odniesieniu do sytuacji związanych z profilaktyką uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	Cały okres realizacji programu, zgodnie z planem wychowawczym klasy	Wychowawcy klas
5. Monitorowanie bieżącej sytuacji na terenie szkoły, ce-	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych, – Organizacja dyżurów pracowników ob- 	Cały okres realizacji programu	Dyrektor szkoły, nauczyciele dyżurujący, pracowni-

lem eliminowania zagrożeń płynących z rozprowadzania i zażywania środków psychoaktywnych wśród uczniów	<p>sługi przy wejściu do szkoły w czasie trwania lekcji,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analiza zapisów monitoringu szkolnego. 		cy obsługi
6. Dbalność o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli dotyczących problematyki związanej ze stosowaniem środków psychoaktywnych, w tym narkotyków i dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja form doskonalenia zawodowego w formie szkoleń, warsztatów, konferencji, – Udział w szkoleniach zewnętrznych. 	Cały okres realizacji programu	Dyrektor szkoły, pedagog szkolny
7. Pedagogizacja rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień.	Organizowanie zajęć i warsztatów przez wychowawców klas podczas zebrań z rodzicami na temat szeroko pojętej profilaktyki, w tym profilaktyki uzależnień, skutków stosowania środków psychoaktywnych.	Cały okres realizacji programu	Wychowawcy klas, pedagog szkolny

4. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i agresji.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Dbalność o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli dotyczących problematyki związanej z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy i agresji.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja form doskonalenia zawodowego w formie szkoleń, warsztatów, konferencji. – Udział w szkoleniach zewnętrznych. 	Cały okres realizacji programu	Dyrektor, pedagog szkolny
2. Kształtowanie poczucia własnej wartości i godności.	<ul style="list-style-type: none"> – Pogadanki podczas godzin wychowawczych na temat poczucia własnej wartości, jego budowania i umacniania. – Rozbudzanie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie 	Cały okres realizacji programu, zgodnie z planem wychowawczym klasy	Wychowawcy klas

3. Uświadomienie uczniom skutków prawnych związanych z występowaniem agresji.	<ul style="list-style-type: none"> – Pogadanki podczas godzin wychowawczych na temat skutków prawnych związanych ze stosowaniem przemocy wobec innych; propagowanie wiedzy na temat rodzajów przemocy. – Propagowanie zachowań pożądanых w sytuacji bycia ofiarą przemocy, w tym w szczególności wskazywanie miejsc w których można utrzymać pomoc na terenie szkoły i poza nią w tego rodzaju sprawach. – Organizowanie spotkań ze specjalistami w zakresie przeciwdziałania przemocy (np. policja, prawnik). 	Cały okres realizacji programu, według potrzeb	Wychowawcy klas, pedagog szkolny
4. Monitorowanie sytuacji na terenie szkoły, celem eliminowania zagrożeń związanych ze zjawiskiem przemocy i tworzenia przyjaznej atmosfery nauki i pracy.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych. – Organizacja dyżurów pracowników obsługi przy wejściu do szkoły w czasie trwania lekcji. – Analiza zapisów monitoringu szkolnego. – Tworzenie atmosfery życzliwości, zrozumienia i szacunku dla drugiego człowieka. 	Cały okres realizacji programu	Dyrektor szkoły, nauczyciele dyżurujący, pracownicy obsługi Wszyscy pracownicy szkoły

5. Zapobieganie wagarom.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Prowadzenie stałego monitoringu opuszczania godzin lekcyjnych przez uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza dzienników pod kątem frekwencji uczniów. – Prowadzenie rozmów wychowawczych z uczniami o podwyższonej absencji, monitorowanie przyczyn nieobecności. – Kontakt z rodzicami uczniów wagarujących. – Monitorowanie dłuższych nieobecności związanych z chorobą ucznia. – Kierowanie spraw do sądu rodzinnego i innych instytucji po wyczerpaniu środków wychowawczych będących w możliwościach szkoły. 	Cały okres realizacji programu, systematycznie	Wszyscy nauczyciele Dyrektor, wicedyrektorzy, pedagog szkolny, wychowawcy klas
2. Przeciwdziałanie skutkom wagarów.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizowanie pogadarek podczas godzin wychowawczych na temat waga- 	Cały okres realizacji	Wychowawcy klas

	<p>rowania i jego skutków.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Organizowanie pomocy koleżeńskiej i nauczycielskiej. – Prowadzenie czynności mających na celu integrowanie zespołu klasowego i monitorowanie problemów w grupach rówieśniczych. – Angażowanie uczniów do aktywności na rzecz klasy i szkoły. 	programu, wg potrzeb	
--	---	----------------------	--

6. Ochrona młodzieży przed stresem i jego skutkami.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Identyfikacja sytuacji stresowych wśród uczniów.	- Bieżąca identyfikacja przyczyn stresu oparta na obserwacji uczniów.	Cały okres realizacji programu, wg potrzeb	Wychowawcy klas
2. Przeciwdziałanie skutkom stresu.	<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat stresu, omawianie sposobów radzenia sobie ze stresem. - Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla rodziców i uczniów w zakresie radzenia sobie ze stresem. - Organizowanie pogadarek podczas godzin wychowawczych na temat stresu i jego skutków. - Organizowanie pomocy koleżeńskiej i nauczycielskiej. - Prowadzenie czynności mających na celu integrowanie zespołu klasowego i monitorowanie problemów w grupach rówieśniczych. 	Cały okres realizacji programu, wg potrzeb	Wychowawcy klas Pedagog szkolny

7. Informowanie o skutkach wczesnej inicjacji seksualnej.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Uświadamianie skutków wczesnej inicjacji seksualnej.	– Organizowanie pogadarek podczas godzin wychowawczych na temat skutków wczesnej inicjacji seksualnej, w tym zagrożeń ze strony chorób przenoszonych drogą płciową (AIDS, choroby weneryczne, itp.).	Cały okres realizacji programu, wg planu pracy wychowawcy	Wychowawcy klasy, nauczyciele biologii, przyrody, WDŻ, pielęgniarka szkolna

	– Organizowanie spotkań ze specjalistami (psycholog, ginekolog, itp.).	klasy	
2. Pogłębienie wiadomości uczniów o życiu uczuciowym dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania.	– Organizowanie pogadań podczas godzin wychowawczych na temat uczuć, roli emocji w życiu człowieka, przedstawianie właściwych sposobów okazywania emocji. – Realizacja treści dotyczących życia uczuciowego podczas lekcji WDŻ.	Cały okres realizacji programu, wg planu pracy wychowawcy klasy	Wychowawcy klasy, nauczyciele biologii, przyrody, WDŻ
3. Kształtowanie prawidłowego stosunku młodzieży do wartości i norm moralnych i etycznych oraz kultury zachowania w kontaktach z rówieśnikami.	– Organizowanie pogadań podczas godzin wychowawczych na temat wartości i norm moralnych i etycznych oraz kultury w kontaktach międzyludzkich.	Cały okres realizacji programu, wg. planu pracy wychowawcy klasy	Wychowawcy klasy, nauczyciele biologii, przyrody, WDŻ
4. Konsultacje ze specjalistą.	- Prowadzenie indywidualnego poradnictwa dla uczniów i rodziców w zakresie zagadnienia wczesnej inicjacji seksualnej.	Cały okres realizacji programu, według potrzeb	Pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna

8. Zapobieganie kontaktom młodzieży z sektami.

Zadania	Formy realizacji	Termin realizacji	Osoba odpowiedzialna
1. Dostarczenie uczniom informacji o społecznej szkodliwości działania sekt i tzw. nowych ruchów religijnych..	– Organizowanie pogadań podczas godzin wychowawczych na temat sekt, technik stosowanych przez sekty do manipulowania człowiekiem. – Prezentacja uczniom materiałów edukacyjnych dotyczących wpływu sekty na życie człowieka. – Budowanie umiejętności stosowania zasad asertywności w życiu codziennym. – Pokazywanie wartości płynących z przyjaźni, miłości, bliskości z drugą osobą. – Wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. – Rozbudzanie zainteresowań u młodzieży. – Ukazywanie wartości działalności wolontarystycznej, działalności w organizacjach	Cały okres realizacji programu, wg potrzeb	Wychowawcy klas

	społecznych i młodzieżowych. – Pokazywanie różnorodności religii na świecie, ze szczególnym podkreśleniem roli religii w życiu człowieka.		Katecheci
2. Pedagogizacja rodziców w zakresie wiedzy dotyczącej zagrożeń płynących ze strony sekt.	– Poruszanie przez wychowawców klas podczas zebrań z rodzicami tematyki dotyczącej zagrożeń płynących ze strony sekt. – Uświadamianie rodzicom potrzeby budowania dobrego kontaktu z własnym dzieckiem, interesowania się jego zainteresowaniami, zaspokajania podstawowych potrzeb psychicznych.	Cały okres realizacji programu, wg planu wychowawcy klasy	Wychowawcy klas

VII. OCZEKIWANE EFEKTY PROFILAKTYKI UNIWERSALNEJ

1. Uczniowie mają szeroką wiedzę o:

- Problemach uzależnień i ich skutkach.
- Związkach między stosowaniem środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy a zagrożeniem ze strony chorób, np. AIDS.
- Niebezpieczeństwie jednoczesnego używania środków chemicznych, leków i alkoholu.
- Wpływie środków odurzających na różne formy aktywności człowieka (nauka, praca, sport).
- Skutkach prawnych, społecznych i ekonomicznych używania środków odurzających.
- Placówkach interwencyjnych dla osób zagrożonych lub uzależnionych.
- Formach pomocy dla młodzieży uzależnionej
- Możliwościach alternatywnych spędzania czasu wolnego.
- Aktach prawnych regulujących życie szkoły.

2. Zmiany w postawach i zachowaniu. Uczeń:

- Posiada ukształtowane zasady moralne i rozróżnia zagrożenia, jakie człowiek napotyka w swym życiu.
- Przyjął prawidłową postawę wobec używania środków psychoaktywnych, w tym narkotyków, dopalaczy.
- Zmienił postawę wobec rówieśników stosujących środki psychoaktywne.
- Rozumie istotę presji rówieśników i potrafi się jej przeciwstawić
- Nawiązuje przyjaźń z rówieśnikami zachowującymi wolność od środków psychoaktywnych.
- Ma poczucie własnej wartości i wie jak pracować nad jej podnoszeniem.
- Posiada prawidłową motywację do pokazywania trudności.
- Zna zasady dobrej komunikacji.
- Potrafi określić i nazwać pozytywne i negatywne emocje.
- Rozumie, czym jest stres i wie, jak sobie z nim radzić.
- Zna sposoby rozwiązywania konfliktów i osiągania kompromisu.

- Rozumie istotę zachowań asertywnych.

3. Aktywność alternatywna uczniów.

Uczeń:

- Włącza się do realizacji programów profilaktycznych.
- Angażuje się w programy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej.
- Uczestniczy w formach aktywności wykluczających używanie środków odurzających.
- Pełni funkcje społeczne w szkole.
- Podejmuje działania o charakterze wolontarystycznym.

4. Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu szkolnym.

Uczeń:

- Osiąga pozytywne wyniki w nauce.
- Podejmuje wartościowe działania edukacyjne, np.: konkursy, olimpiady, turnieje, konkursy.
- Uczestniczy w zajęciach sportowych lub innych nadobowiązkowych działaniach pozalekcyjnych.
- Nie opuszcza zajęć szkolnych.
- Przestrzega postanowień statutu.

VIII. DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Informowanie rodziców o pracach szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> – Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły (w tym WSO), Programem Wychowawczym, Programem Profilaktycznym, Procedurami postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów. – Organizacja Dni Otwartych Szkoły.
2. Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> – Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na zebraniach rodzicielskich. – Indywidualne spotkania rodziców z wychowawcą. – Indywidualne spotkania rodziców z pedagogiem szkolnym. – Pisma informujące o obniżonej frekwencji. – Indywidualne rozmowy rodziców z dyrektorem szkoły.
3. Współpraca z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> – Pomoc rodziców w organizowaniu imprez uroczystości i wycieczek szkolnych. – Współpraca z Radą Rodziców.
4. Pedagogizacja rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> – Spotkania ze specjalistami zajmującymi się profilaktyką. – Spotkania z pedagogiem szkolnym.

IX. DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI.

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Propagowanie kursów i szkoleń.	– Informowanie nauczycieli o kursach, szkoleniach i konferencjach organizowanych poza szkołą.
2. Organizowanie wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego.	– Organizowanie szkoleń i warsztatów dla Rady Pedagogicznej na terenie szkoły.
3. Propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki uzależnień.	– Pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień.

X. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI.

1. OBOWIĄZKI DYREKTORA:

- Umacnia pozytywne relacje interpersonalne w szkole,
- Zachęca młodzież do udziału w działaniach profilaktycznych,
- Włącza rodziców do współpracy w tworzeniu i realizacji szkolnych programów: wychowawczego i profilaktycznego,
- Wspiera finansowo i realizuje działania profilaktyczne w swojej szkole,
- Koordynuje i monitoruje przebieg realizacji Programu Wychowawczego oraz Szkolnego Programu Profilaktycznego.

2. OBOWIĄZKI PEDAGOGA SZKOLNEGO:

- Diagnostuje problemy wychowawcze w szkole.
- Wspiera wychowawców i pozostałych pracowników szkoły w realizacji zadań profilaktyczno–wychowawczych.
- Propaguje treści i programy profilaktyczne.
- Pełni indywidualną opiekę pedagogiczną nad uczniami potrzebującymi takiej opieki.
- Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną i doradztwo zawodowe.
- Wspiera dyrektora szkoły w organizowaniu działań profilaktycznych.
- Bierze udział w wewnątrzszkolnym doskonaleniu (szkoleniowe posiedzenia Rady Pedagogicznej).
- Współprowadzi pedagogizację rodziców.
- Rozpoznaje potrzeby ekonomiczne uczniów i pracuje w komisji ds. pomocy materialnej.
- Systematycznie doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki.
- W miarę potrzeb współpracuje z instytucjami takimi jak: PPP, Komenda Powiatowa Policji, PSSE, MOPS, Punkt Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnia Uzależnień „SZANSA”, itp.

3. OBOWIĄZKI NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW:

- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Współpraca z pedagogiem szkolnym.
- Koordynowanie pracy Klasowych Zespołów Nauczycielskich (wychowawca).

- Doskonalenie zawodowe.
- Indywidualizacja oddziaływań wobec uczniów.
- Pedagogizacja rodziców.
- Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej i doradztwa zawodowego.

4. **OBOWIĄZKI RODZICÓW:**

- Współpraca ze szkołą w zakresie oddziaływań profilaktyczno– wychowawczych i opiekuńczych.

XI.ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI SELEKTYWNEJ I WSKAZUJĄCEJ.

W zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej określa się następujące zadania dla szkoły:

1. Monitorowanie sytuacji uczniów z grup ryzyka, w tym: zagrożonych wykluczeniem społecznym, popełniających czyny karalne, zagrożonych demoralizacją, podejmujących zachowania ryzykowne, w tym eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, z zaburzeniami zachowania, z zaburzeniami zachowania i emocji, po próbach samobójczych, pochodzących z rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub stosowane są inne środki psychoaktywne.
2. Dostarczanie uczniom i rodzinom zakwalifikowanych do oddziaływań w ramach profilaktyki selektywnej i uniwersalnej informacji na temat ryzyka związanego z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i dopalaczy.
3. Poradnictwo indywidualne na terenie szkoły dla uczniów i rodziców.
4. Kierowanie uczniów do placówek prowadzących poradnictwo rodzinne, terapię pedagogiczną, treningi umiejętności społecznych, socjoterapię, psychoterapię.
5. Kierowanie uczniów do instytucji i organizacji mających na celu organizowania czasu wolnego.
6. Zakładanie tzw. „Niebieskich kart” w sytuacjach, w których dochodzi do przemocy w rodzinie ucznia.
7. Kierowanie spraw do wydziałów rodzinnych i nieletnich w sądach rejonowych i na policję.

Zasady postępowania wobec uczniów o wysokim ryzyku dysfunkcjonalności opisane są szczegółowo w „Procedurach postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów”.

XII. ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WZMACNIANIA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących w Płońsku szczególny nacisk kładzie się na wcześniejsze zapobieganie czynnikom destrukcyjnym, jak również duży nacisk kładzie się na rozwijanie czynników chroniących.

Należą do nich:

1. Silna więź rodzinna.
2. Zainteresowanie nauką szkolną.
3. Praktyki religijne.
4. Poszanowanie praw, norm, wartości i autorytetów.
5. Przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych (wskazanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego, właściwy wybór kolegów, praca na rzecz innych).
6. Pomoc materialna (zapobieganie problemom ekonomicznym).
7. Pomoc w nauce (likwidacja źródeł stresu).

XIII. FORMY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW MŁODZIEŻY.

Szkoła współpracuje z rodzicami w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych.

1. Zbiorowe formy współpracy:
  - Spotkania, tzw. wywiadówki (dotyczą przekazania informacji o osiągnięciach uczniów w nauce i zachowaniu.
  - Spotkania poświęcone pedagogizacji rodziców (dotyczące problemów wychowania i profilaktyki).
  - Spotkania rodziców z dyrektorem szkoły.
2. Indywidualne formy współpracy (stanowią uzupełnienie i wzbogacają kontakty zbiorowe):
  - Konsultacje rodziców z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu, pedagogiem szkolnym, dyrektorem.
  - Korespondencje (za pomocą listów i pism informujących).
  - Rozmowy telefoniczne.

XIV. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH.

NAZWA INSTYTUCJI	TELEFON
1. PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA ul. Wolności 8/10, 09 – 100 Płońsk	23 662–29–54
2. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE ul. ZWM 10, 09 – 100 Płońsk	23 662–75–49
3. MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ ul. Św. M. Kolbe 9, 09 – 100 Płońsk	23 662–29-90
4. KOMENDA POWIATOWA POLICJI ul. 1 Maja 3, 09 – 100 Płońsk	997 23 662–15-00

5. POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA ul. Sienkiewicza 7a, 09-100 Płońsk	23 662-28-39
6. PUNKT PROFILAKTYKI i ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ul. Św. M. Kolbe 9, 09 – 100 Płońsk	23 662–30–90
7. PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO ul. Sienkiewicza 7, 09 – 100 Płońsk	23 662–34–00
8. SĄD REJONOWY KURATORZY RODZINNI i NIELETNICH ul. Sienkiewicza 9A, 09 – 100 Płońsk	23 661-37-10

XV. WYKAZ PLACÓWEK UDZIELAJĄCYCH POMOCY OSOBOM Z PROBLEMEM NARKOTYKOWYM.

NAZWA PLACÓWKI	DANE PLA- CÓWKI	GODZINY PRACY I ZAKRES DZIA- ŁALNOŚCI
Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny dla Młodzieży Polskie Towarzystwo Zapobiega- nia Narkomanii w Wólce Przybo- jewskiej. 09 – 145 Goławin	tel. 24 231–81–06 tel./fax 22 785–26–74	Oferuje wsparcie uzależnionemu i jego rodzinie, jak również pomoc w leczeniu.
Narkotyki. Narkomania. Ogólnopolski Telefon Zaufania.	0–801–199–990	Czynny codziennie od godz. 16.00 do godz. 21.00. Oferuje profesjonalną pomoc w zakresie infor- macji, porad, wsparcia psychologicznego dla: osób uzależnionych, rodziców, nauczycieli, wy- chowawców, pedagogów.
Punkt Konsultacyjny „MONAR” 09-402 Płock, ul. Jana Kilińskiego 6a	tel. 24 364 54 12	Czynny od godz. 10.00 do godz. 14.00. Poradnictwo dla osób uzależnionych i ich ro- dzin. Możliwość wykonania testu na obecność narko- tyku w organizmie.
Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR- MARKOT w Warszawie, ul. Marywilska 44 03-042 Warszawa	tel. 22 676 99 97, 22 614 24 73	Poradnictwo dla osób uzależnionych i ich ro- dzin. Możliwość wykonania testu na obecność narko- tyku w organizmie.

XVI. EWALUACJA PROGRAMU.

1.Cele ewaluacji:

- ocena skuteczności działań profilaktycznych w szkole,
- podniesienie efektywności pracy szkoły,
- dostarczenie nauczycielom, uczniom, rodzicom informacji o efektach podjętych działań,
- sformułowanie wniosków, które będą stanowiły podstawę do ewentualnego udoskonalenia Szkolnego Programu Profilaktyki,

2.Termin ewaluacji:

- Przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej przez zespół powołany przez Dyrektora Szkoły – raz na trzy lata(etap edukacyjny).

3.Zadania zespołu ewaluacyjnego:

- opracowanie projektu ewaluacji dostosowanego do przyjętego przedmiotu ewaluacji, opracowanie harmonogramu ewaluacji wewnętrznej,
- koordynacja i opracowanie narzędzi badawczych oraz przedstawienie ich do zatwierdzenia Dyrektorowi Szkoły,
- koordynacja i przeprowadzenie badań,
- opracowanie wyników badań,
- przygotowanie projektu raportu i przedstawienie go do akceptacji Dyrektorowi Szkoły,
- zapoznanie Rady Pedagogicznej w wynikami raportu.